Ч. 43.
(В. 137.)

25 Жовтня (6 Падолиста) 1896.

Річник XXI.
(нової серії VIII.)

Виходить у Львові кожної пятниці.

Редакция, адміністрация і експедиция ул. академична ч. 8.

ПРАВДА

Ціна за місячник в Австриї
на рік злр. 4·—
½ року „ 2·—
¼ „ „ 1·—
за границею
на рік (8 руб.)
½ року (4 руб.)

ВІСТНИК ПОЛЇТИКИ, НАУКИ І ПИСЬМЕНСТВА.

Складаймо на науковий фонд товариства імени Шевченка!

Консолїдация Романчукістів з москвофілами.

Не дуже то давно, як „Буковина“ подала вісти (2 н. ст. жовтня) про консолїдацийні змаганя Романчукістів з москвофілами задля недалеких виборів до ради державної і як до тої спілки бажали Романчукісти притягнути ще й радикалів. Радикали, як відомо, відповіли, що до ніякої спілки з москвофілами не пристануть. Однак „Дѣло“ з благородним обуренєм накинуло ся на „Буковину“, називаючи сї вісти „найпідлїйшими клеветами“, і випирало ся спілки з москвофілами та туманило свою легковірну публику „самостійною акцією“ яку нібито при виборах вести ме „Народна Рада“.

Тимчасом „Ґалічанїн“ в 26 жовтня висьпівав усю тайну в статї „Наши партійныи дѣла“. Ся статя містить в собі багато цікавих подробиць і поглядів, так що годить ся з нею познакомити наших читачів, щоби знали, як то Романчукісти „самостійно“ і „независимо“ роблять всякі акциї та до чого то мають „независимі“ народовцї послужити москвофілам.

Передовсім годить ся затямити се, що москвофіли прибрали для себе назву „русско-народная“ партия в супротивности до „народовцевъ“, а радикалів уважають лише „отпрыскомъ народовцевъ“, покликуючись на п. Романчука, що назвав їх свого часу „лївим крилом“ (москвофіли мали бути „правим крилом“ після стратеґічного пляну п. Романчука).

Дальше треба сконстатувати факт, що представителї москвофільскі і народовско-Романчуківскі вели з собою переговори про утворенє спільного комітету, як równi z równymi і про спільну акцию виборчу, бо се потверджують доси не заперечені слова „Ґалічаніна“, які тут наводимо:

„Извѣстно, що представители русско-народной, нашей, партіи переговоривали зъ представителями партіи народовцевъ. Переговоры, по нашему мнѣню, могли и должны были кончитись успѣшно, ибо: по одной и другой сторонѣ предполагалась добрая воля; согласное дѣйствіе не нарушало принциповъ партій, так як каждая изъ партій имѣла выборы членовъ по ровному числу въ общій комитетъ перевести автономно; рѣшенія комитета имѣли приниматись, по общепринятому обычаю, большинствомъ голосовъ, а назначеніе кандидатовъ должно было послѣдовати на основаніи предложенія повѣтовыхъ комитетовъ. По крайней мѣрѣ съ такими планами и такими стремленіями приступили къ переговорамъ и вели ихъ представители русско-народной партіи. У насъ нѣтъ причины подозрѣвати, що представители народовцевъ руководились иными цѣлями и не желали поступати лояльно. У насъ есть партіи, но народъ одинъ и потому партійныи отличія должны уступити на время передъ единою цѣлью — добромъ народа. Каждая изъ партій можетъ оставатись при своемъ убѣжденіи, що ея принципы и стремленія единоспасительны для народа, но такъ якъ цѣлью всѣхъ партій должно быти добро народа, то естественно, що для той цѣли партіи могуть и должны соединитись, особенно, що общій противникъ не угрожаетъ яковой-либо изъ партій, а народу“.

З сего дальше виходить, що москвофіли й Романчукісти малиб бути вибрані „по ровной части въ общій комитетъ“, а „рѣшенія комитета имѣли бы приниматися большинствомъ голосовъ“. Цікава річ, що як по рівній части булиб в спільнім комітеті репрезентовані обидві сторони, хто мав би рішати, хто мав би перевагу? На наш погляд — очивидно москвофіли мусїли би мати перевагу, бо они все ідуть консеквентно і солїдарно, а багато независимих народовців вже так скацапіло, що кацапи все знайшлиб між ними своїх прихильників. Досьвід з давнїйших спільних комітетів упевняє нас в тім.

Якаж мета такого спільного комітету Романчукістів з москвофілами? Чи се малоб зміцнити становище народовців? Нї! Ціль ясна і виразна: допомогти москвофілам, що тепер не мають заступників нї в соймі, нї в радї державній, щоби знов випливули на видівню парляментарну — а помагачами їх мають бути Романчукісти. Вправдї москвофіли такі

„снисходительні“, що позволяють кождій з тих „партий“ оставати „при своемъ убѣжденіи“ — однак дальше дуже виразно „Ґалічанін“ висловлює ся, що національний принцип, який визнають народовці — се сепаратизм (наука Каткова і Ґоворского у нас ще не перевела ся!), що „Вѣра и **єдиная и недѣлимия народность** (очевидно від Карпат по Камчатку) творять „основу существованія русско-народной партіи“ і що „москвофильство“ — „самая сильная преграда національному сепаратизму“.

Здаєть ся, що яснійше вже говорити годі. „Ґалічанін“ промовляє іменем „русско-народной партіи“, що вони „єдиная недѣлимая народность“ — а яка їх „віра“ — се висловили недвозначно сегорічні загальні збори общества ім. Качковского в Станиславові. Одно і друге, скажім виразно: обєдиненіє національне і релїґійне з Московщиною, або то, що ми звемо „москвофільство“, єсть по думці „Ґалічаніна“ — „самая сильная преграда національному сепаратизму“ — себ то національній ідеї українсько-руській. Отже зовсім виразно ставить ся тут одно яко суперечність другого, одно яко заперечене другого, а наші Романчукісти переговорюють з людьми, що визнають такі засади, що перечать цілком ясно і рішучо ідею національну українсько-руску і забирають ся творити спільний комітет виборчий, щоби послужити містком для кількох москвофілів дістати ся на видівню політичну. Чомуж виділ „Народної Ради“ не тямить своєї проґрами, чому відступає від принципу національного, чому не потягне до одвічальности тих, що вдають ся в „сдєлкі“ з ренеґатами народними і не виключить їх з товариства?! Може би „Дѣло“, котре тепер недавно пригадувало основні артикули „Народної проґрами“ візвали виділ „Народної Ради“ з її головою, щоби повторили собі свою проґраму і після неї поступали. А на останку спитаємо ся і п. директора Борковского, чи такими дорогами яло ся і вільно ходити Русинам-народовцям і бути помагачами „єдиной недѣлимой народности“, що єсть „преградою“ національного сепаратизму?!

*

Відповідь на відповідь п. Романчука.

Якийсь ніби-участник комерсу по зборах „Католицкого руско-народного Союза“ написав в „Галичанинѣ“ інтерпеляцию до п. Романчука в справі конґруи і пенсий для вдів і сиріт по сьвященниках та про річ п. Вахнянина і покликує ся на слова п. Барвіньского висказані на тім комерсї. Се спонукало п. Романчука до відповіди на інтерпеляцию сего ніби-участника в 237 ч. „Дѣла“. На сю відповідь надіслав нам п. Барвіньский письмо, котре тут подаємо для поясненя сеї справи:

„Не вдаю ся і не можу вдавати ся в спростованя того, що пише про мене „Ґалїчанїн“, позаяк мусїв би я майже до кождого числа подавати спростованя тих клевет і перекручень, якими переповнена ся часопись. Задля того ся часопись не єсть предметом моєї лєктури і доперва відповідь п. Романчука звернула мою бачність на сю справу. Тимто аж тепер подаю поясненє сеї справи. Заявляю, що все від початку до кінця, що подав сей нїби-участник комерсу про мою бесїду, розминає ся з правдою: не говорив я, що винен п. Р., що справа вдів і сиріт не пішла в перед, або що не хоче піднести сеї справи в буджетовій комісиї; не говорив я, що мінїстерство обіцяло в і д с е б е внести такий проєкт, а сказав я, що говорив з мінїстрами Рітнером, Білїньским і Баденїм і вони признали справедливість такого домаганя і заявили свою прихильність в сїй справі. Говорив я, що в сїй справі промовляв я в палатї, а тепер вона буде предметом наради в комісиї буджетовій, отже залежить се від п. Романчука, щоби сею справою там заняв ся, позаяк рускій клюб не має свого заступника в комісиї буджетовій.

Що сю інтерпеляцию до п. Романчука в „Ґалїчанїнє“ не писав у ч а с т н и к комерсу, а хиба якийсь чоловік, що чув, що десь дзвони дзвонять, доказом того по перше, що не має відваги підписати ся своїм іменем, по друге, що наводить, нїби то я був записаний до голосу в розправі над внесенєм Дра Лєваковского по п. Вахнянинї, а відтак казав себе вичеркнути, що зовсїм розминає ся з правдою. Вже з того міг п. Романчук впевнити ся, що й инші наведені в інтерпеляциї у ч а с т н и к а комерсу подробицї невірні, як і ся остання, що „если кто обратится къ Романчуку рутинованому парламентаристу, то онъ не хочетъ даже говорити“. Я говорив лише, що п. Романчук не звертає ся до нас за підписами для своїх внесень чи інтерпеляций (хоч удавав ся за підписом навіть до п. Цуркана, котрий так неприхильно виступав проти Буковиньских Русинів і в такім лихім сьвітлї представив нїшого поета Федьковича).

У Львові д. 1. н. ст. листопада 1896.

Ол. Барвіньский.

СУЧАСНА ЛЇТОПИСЬ.

(Прояви тероризму з боку Романчукістів. Якого Романчука потрібно москвофілам.)

Заснованє „Католицкого руско-народного Союза“ не дає спати нашим „независимим“ і їх союзникам москвофільским. Не тілько орґани обидвох сих фракций переповнені чисто особистими напастями на ініцияторів „Союза“, або софістичною крутаниною, але й виділ „Народної Ради“ розіслав до участників в зборах „Союза“ що доси були ще членами „Народної Ради“, відозву. Сей цікавий документ терористичного напряму полїтичного заводимо дословно до нашої лїтописи:

„Ваша Всечестности!

Виділ „Народної Ради“ у Львові мусить висказати свій жаль, що Ви, будучи єї членом, взяли чинну участь в завязаню иншого полїтичного товариства, виміреного против Народної Ради і основаного задля паралїзованя єї акциї та розбиваючого ще дальше і так вже розбиту руску суспільність, а при тім діланю злучилисьте ся з людьми, що ноторично нехтують народну проґраму (н. пр. точки I. II. IV. і V.) і компромітують перед сьвітом демократичну, свободолюбну та поступову ідею руско-українську або за своє противнародне поведенє зістали навіть виключені з нашого товариства. Яко член Народної Ради Ви після §. 6 мали право, коли у Вас були які специяльні бажаня або відмінні гадки, висказувати на загальних зборах а навіть на засїданях виділу та старати ся о те, щоби їх увзгляднено. Ви мали також право після §. 9 спонукати скликанє надзвичайних загальних зборів. Однакож того всего Ви не робили а зломили солїдарність і карність, котрі суть конечною вимогою кождого товариства, і тим дали деморалїзуючий приклад для всего руского загалу.

„Таким способом Ви мовби заявили ділом, що зриваєте з Народною Радою і виступаєте з неї. Однакож виділ хоче ще почути Ваше слово і длятого взиває Вас, щоб Ви до 8 днів оправдали свій поступок і заявили катеґорично: чи остаєте при Народній Раді чи переходите до нового товариства? В сїм послїднім случаю або колиб Ви на наше письмо не відповіли, ми мусїлиб уважати Вас за виступившого з Народної Ради і вичеркнути зі спису єї членів.

„Від Виділу Народної Ради у Львові д. 24 н. ст. жовтня 1896“.

(Підпис президиї і печатка товариства.)

Хто прочитав оповіщені вже головні основи про ціль і способи „Союза“, сей міг впевнити ся, що заснованє єго анї вимірене проти „Народної Ради“, анї на паралїзованє її акциї, анї на розбиванє руской суспільности. Те саме, що виділ „Народної Ради“ наводить, можна би віднести і до инших полїтичних товариств в краю, а се доси не прихо-

дило на думку видїлови „Нар. Ради“. Ми вже також вказували на те, що закид, начеб основателї „Союза“ нехтували народну проґраму і компромітували ідею україньско-руску, є простим крутарством. Сам голова товариства консолїдуючи ся з Марковами і Щавиньскими, Дудикевичами et cons. знехтував сю ідею, скомпромітував її (о чім ми при иншій нагодї широко писали). Чомуж тодї видїл не здобув ся на таку енерґію та не потягнув до одвічальности голову і членів „Народної Ради“, що єднали ся з москвофілами. У вступнім статї ми подаємо нові докази того єднаня членів „Народної Ради“ з москвофілами, що називають ідею україньско-руску національним сепаратизмом. Чомуж видїл нїчого не зробив в сїй справі? Сеж спонукало Дра Франка до виступленя з видїлу „Народної Ради“. Чи все те не компромітує ідеї україньско-руської перед сьвітом?! А видїл супроти всего того грає ще ролю Катона!

А тепер ще нагадаємо видїлови сї збори з р. 1893, на котрих видїл відчинив навіть ґалєрию для недоростків школярских, щоби криками тероризували бесїдників, котрі тодї посьміли бути иншої думки, як Олесницкі, Могильницкі et comp. Чи тим способом видїл „Народної Ради“ обезпечив кождому членови свобідно висказувати свої погляди? Отже нехай видїл „Народної Ради“ ударить ся в груди, що своїм поступованєм зовсїм не причинив ся до удержаня солїдарности.

А коли ми вже заговорили про справу „Союза“, то мусимо ще сказати, що п. Др. Савчак дїйсно з порученя екзекутивного комітету зборів з 26/12 1895 мав заняти ся справою орґанїзациї передовсїм львівскої громади, однак не виконав сего по мисли довірочних зборів, а повів акцию иншою дорогою, що не довела до цїли і успіху. Се факт і п. Барвіньский не наводив сего для замиленя очий, як думає „Дѣло“.

В статї „Ґалїчанїна“, яку ми обговорили на вступі сего числа, сказано, що „въ соедиценыхъ партіяхъ (москвофілів з народовцями) имѣлъ бы п. Романчукъ безусловно выдающую ся роль. Соединенныи партіи выдвигнули бы его опять на ту степень. на якой онъ находился до 1890 года“ (значить до проголошеня відомої заяви соймової — „нової ери“). Отже з того ясно, що москвофілам треба такого Романчука, щоби ішов вкупі з ними і був з иншими народовцями „преградою національному сепаратизму“, тодї вони запоручають єму безусловно „выдающую ся роль“. От яке бажанє москвофілів, от в чім треба глядїти психольоґічного спонуканя всяких консолїдацийних змагань п. Романчука.

Жіночі типи в поемах Шевченка

(відчит Дра Михайла Пачовского на вечерницях Шевченкових в Коломиї.)*

Аж ось з нечевя явив ся мужицький син! Україньска суспільність, що пережила довгі літа політичного лихоліття, що не зложила ще було у могилу сумних споминів шляхотского володіня на Вкраїні, що не погребала ще памятної традициї про гайдамацкі та козацкі подвиги, суспільність, що указом великої цариці в р. 1782 стала в очах україньско-московских панів і дворян нічим більше як робучою худобиною — родить і зрощає сина та кормить єго тим духовим кормом на поета, історика бувальщини і пророка будуччини.

Тай нїщо більше як тільки народна словесність, ті пісні, що заставили Метлиньского ляти слези за козацтво, — стали головною основою для Тараса для ідеалїзациї бувальщини. Борба з бісурманами, Турками і Татарами і найкрасша частина політичного змаганя народу в часах гетьманщини заховала ся у піснях і переказах народу, яких то Тарас досита мав нагоду наслухати ся і вивчити. Вони єму подали безперечно богато та вірнійшого материялу до єго поетичних творів, чим опісля єго студия над істориєю Руссовъ Юрия Кониського, як істория Бантиш-Каменьского. Вона єму одинокому відкрила свою душу а він розголосив сьвітови про народну долю, що зпоконвіку тільки чорною хмарою повисала, а він звеличав піснею і тих героїв, що по широких безкраїх степах проганяли дику орду, яка непокоїла тихомирне житє україньских ратаїв та таки цїлої Европи, а він звеличав піснею тих самих народних борців за волю і долю непокоєної у своїй хатї великої семії на розідраній країні в часах потуги обох братнїх народів, а він своєю піснею поклав ще тверду й трівку надію на красшу будуччину вимостивши братньою любовію нову, тихомирну-безкровну дорогу для робітників народного добра й слави — Тарас розляв своєю піснею благотворне миро на ранені серця братньою списою між усї Славяни!

Годіж нам однак шляхом Тарасової діяльности йдучи по всїх усюдах розглядатись, ми звернемось на ту утоптану стежечку Тараса у вишневі садки, та білі хатки, щоб зустрінутись з тим дївоцтвом, за котре Тарас і в тяжкій неволї жиючи нїяк не міг позабути.

Сказано вже, що Тарас зрозумів вагу народної словесности як слїд та пильно нишпорив у єї сути за правдою глядаючи, яку закривала перед

*) див. Правда 1896, ч. 40.

ним писана істория і урядовий закон. Тому-то і тії твори Тараса вилялись на папері істими жемчугами, що в силї приманити до стократного читаня всяку людину, що бодай дрібку чує у себе не тілько руської але взагалї славяньскої крови.

Шевченко, розглянувшись в житю великої семії себ то народу, повернув оком і в вузший кружок семейного пожитя, де єго перш усїх зачаровали кариї оченята та чорниї брови, та дївчина під вербою, як Гриця сьпіває... Шевченко перейшов всї можливі нїянси тодїшнього україньского житя, тому й вірність народних ідеалів зберегає ся у єго творах з огляду і на релїґійне чутє, що виявляє ся майже у кождій єго поемі, що становить основу семейного і народного побуту!

Велику вагу поклав Тарас на житє родинне, котрого і для себе до самої смерти у Господа благав та не доблагав ся.*) Змалював він єго найпаче у своїх поемах першої доби поетичної творчости, що у всїх художників, після гадки француского ученого Тена, становить найкрасшу та найсильнїйшу пору ориґінальної творчости артиста.

Україна — се в очах поетів-художників країна ідеалів краси в природї і чоловічої, а краса становить у нашому туземному житю безмежну атракцийну силу до всякого дїланя так доброго як злого. Вона витворює в чоловіцї без ріжницї народности любов взагалї, а любов се головний мотор тихомирного і бурливого семейного житя після того, з якого жерела та в якому напрямі вона пустила свою течію, після того, до якої мети житя становить єї прямованє. Тут і роздивив ся гаразд Тарас, що та тїлесна краса україньских станистих чорнобрівок богато лиха у родинному житю заподїває, хоч не з внутрішних але з внішних причин та спонукань!

Задля того звернув свою бачність на україньске жіноцтво, вважаючи єго твердою підвалиною народного житя, як то думали вже й єго предтечі Котляревский, Квітка, Марко Вовчок (Інститутка). Вже перший із сеї трійцї вказав своєю Наталкою, що між знехтованим та згордженим европейским неґром на Вкраїнї живуть жінки, що иногдї визначують ся красшим серцем й душею чим осьвічені аристократки-панянки та дворянки, котрих схиблена наука й просьвіта здорове зерно в їх серцю нї на що звела!

Такіж непорочні серцем дївицї виступають і у творах Квітки, котрий за̀єдно намагав ся путем словесности приклонити гордовиту укра-

*) У нашім краї на земли
Нїчого красшого немає
Як тая мати молодая
З своїм дитяточком малим!

їньску інтеліґенцию до кріпацких душ, та найпаче посьвятив свої сили яко настоятель інститута для дворяньских дочок, на людяне виховане жіноцтва з аристократиї, знаючи, що їй небавом прийде ся правити україньскими кріпаками та що воля пані-ґаздині кермує і волею пана дворянина. Своїм отже становищем і своїми творами бажав вже Квітка нести поміч у суспільному побуті закріпощеним від р. 1782 землякам, а своєю сердешною Оксаною став у тому зглядї предтечею Тараса Шевченка.

(Далї буде.)

СТАТУТ

полїтичного товариства

під назвою

„Католицкий руско-народний Союз".*)

§. 10. Видїл сходить ся на поклик Голови товариства або єго заступника що два тижнї, а як потреба й частїйше. Нарадам проводить Голова або єго заступник або уповажнений одним з них видїловий. До важности засїдань видїлу потреба присутности найменше сїмох видїлових або їх заступників. Ухвали западають абсолютною більшостю голосів. Письма від видїлу підписує Голова або єго заступник і оден член видїлу з приложенєм печатки з написю: „Католицкий руско-народний Союз" в около зложених на знак з'єднаня двох рук.

§. 11. Звичайні загальні збори скликує видїл раз в роцї в місци означенім видїлом. Щоби замісцевим членам улекшити участь в зборах товариства, може видїл при строгій бачности на §. 15, взглядно §. 12 закона о товариствах означити в якій небудь місцевости полїтичного повіту місце для загальних зборів також поза місцем осїдку товариства.

§. 12. Видїл обовязаний скликати надзвичайні загальні збори на мотивоване домаганє що найменше 30 членів товариства. Оповіщенє про загальні збори має подати видїл найменше 14 днїв перед речинцем зборів в часописях, які узнає відповідними. Провід на загальних зборах має Голова або єго заступник або уповажнений одним з них видїловий або якийсь иншиӣ член товариства.

*) Диви „Правда", 1896, ч. 41.

§. 13. Загальні збори: приймають до відомости справоздане уступаючого виділу і висказують ся про єго діяльність; вибирають виділ і заступників і зложену з трех членів комісию контрольну на рік слідуючий; дають поученя виділови що до поступованя у важнійших справах; рішають внесеня виділу і членів як і відклики виключених членів; обговорюють справи політичні, просьвітні, економічні й суспільні і ухвалюють відповідні рішеня; рішають про зміну статута і розвязане товариства. До важности рішень потреба присутности що найменше 30 членів товариства. Рішеня що до відклику виключених членів (§. 4) западають більшостю двох третин присутних членів. До рішеня про зміну статута потреба більшости двох третин присутних членів; до рішеня о розвязаню товариства потреба присутности що найменше половини всїх членів товариства і більшости двох третин присутних членів.

Рішеня спорів у товаристві.

§. 14. Спори в товаристві рішає суд мировий. Обидві спорячі сторони вибирають по одному судиї а сї вибирають собі з поміж членів товариства начального судию. Колиб обидві сторони не могли порозуміти ся що до вибору начального судиї, іменує того-ж Голова товариства. Вибраний суд мировий має рішити спір протягом 14 днїв.

Инші постанови.

§. 15. На товариских сходинах (§. 3. 2.), на котрих про політичні справи не можна розправляти, можуть бути присутні гості впроваджені членами товариства.

§. 16. На случай розвязаня товариства переходить єго майно на Наукове Товариство ім. Шевченка у Львові.

Постанови переходові.

По принятю ц. к. Намісництвом до відомости сего статута уконституують ся підписані члени основателї яко тимчасовий виділ, котрий буде вести всї справи товариства аж до перших загальних зборів, на котрих буде вибраний виділ товариства.

Огляд полїтичний.

Австрийско-угорска монархія. Минувшого тижня ухвалила посольска палата ради державної два важнї закони: про своїну і про орґанїзацию судову відповідно до нового цивільного поступованя судового. Закон про своїну усуне несправедливе обтяженє іменно сїльских громад, котрим відсилано зробків на старости лїт, визискавши їх сили молоді по містах. Пільги сї вправдї не дадуть ся зразу відчути, однак закон сей єсть незвичайно важним дїлом суспільно-полїтичним і поставить також уладженє удержуваня убогих на основах відповідних людскости. Законом про орґанїзацию судову положено кінець великій реформі цивільної процедури, що входить в житє з новим роком 1898.

В комісиї буджетовій вела ся вельми оживлена і горяча розправа над фондом диспозицийним, в котрій правительство віднесло велику побіду, позаяк ухвалено сю рубрику 25 голосами проти 9. В розправі сїй нїмецкі лїберали з Чех голосували против фонду диспозицийного і наслїдком сего мають сї скрайнї лїберали виступити з клюбу лїберальної лївицї, позаяк правительство не хоче їм признати замкненої области язикової і тим роздїлити Чехи на дві половини. Цікаво, що Др. Кайцль вже не підносив справи ческого права державного а говорив лише, що в Чехах розходить ся передовсїм о нацїональну справу. В клюбі молодоческім останними часами також доволї живо і клюб починає отрясати ся також із скрайних елементів, що стають перепоною порозуміня з правительством і зближеня до польского кола. Недавно виключено Дра Вашатого, котрий безнастанно на вічах посольских виступав проти свого клюбу, а та сама доля чекає ще Пуркгарда, Шаманка і Сокола.

Лїберали нїмецкі потерпіли велике пораженє при виборах до сойму долїшньоавстрийского, позаяк антисеміти відобрали їм всї мандати з меншої посїлости.

Вибори до сойму угорского скінчили ся незвичайною побідою правительства і прихильного єму лїберального сторонництва. Вже в чотирох перших днях вибору на 404 округи виборчі здобули лїберали 274, нацїональне сторонництво (ґр. Апонього) лише 37, Кошутівцї 48, безпартийнї 10, Уґронівцї 6, а строництво людове 21 мандатів, в 8 округах має бути тїснїйший вибір. В тих чотирох днях лїберали здобули коштом инших сторонцтв нових мандатів 64. Вибори відбували ся при дуже завзятій аґітациї, завізвано навіть помочи військової в деяких комітатах, а серед боротьби виборчої згинуло 24 осіб, а тяжко ранних було 84 (так подає бодай кореспондент Volksblatt-у). Всеж хоч би сї числа були значно пересаднї, то показує ся, що виборче завзятє дійшло до високого ступня.

Сойм угорский збере ся небавом і возьме ся за справу угоди австро-угорскої, позаяк між обидвома правительствами ведуть ся дальші переговори в сїй справі. Імовірно ще теперішна рада державна по ухваленю буджету буде переводити угоду австро-угорску і задля того краєві сойми зібралиб ся з кінцем грудня лише для ухваленя буджетової провізориї.

Заграниця. Предметом широких розправ в часописях стало оповіщенє про російско-німецкий договір, що побіч австрийско-німецкого істнував від р. 1884 до 1890. Росия бажала мимо упадку кн. Бісмарка відновити сей договір, однак Німеччина не прихиляла ся до сего і мовчанєм довела до погасненя сего договору. Оповіщенє сеї тайни в Бісмарківскім орґані Гамбурскім дало привід се приписувати кн. Бісмаркови, а тойже сам орґан подає тепер, що до оповіщеня спонукало єго фалшованє історії з тою метою, щоби правительство Вільгельма I. і єго канцлєра робити одвічальним за все те лихо, яке єсть ще тепер приводом нарікания. Великим лихом було по думці Бісмарківского орґану зірванє користних відносин до Росії, що зовсім не причинило ся до піддержаня европейского становища Німеччини.

Сербский король гостював тепер в Румунії, де єго витали з великою щиростю. Подорож сю короля сербского вважають сербскі радикали зворотом Сербії в заграничній політиці в сторону тридержавного союза і задля того нападають на міністерство Новаковича. Король сербский має ще поїхати до Відня і до Риму а наміреиу подорож до Болгарії й Чорногори має відложити на пізнійше. Зворот сей політики сербскої приписують вливови особистому короля Олександра.

Цар *вернув з своєї подорожи в Петербург, відвідавши всіх володарів* великодержавних окрім італійского короля. Першою задачею царя буде іменованє міністра заграничних справ, яким тимчасово по смерти князя Лобанова править Шишкін.

Французка палата посольска зібрала ся на осінну сесию з кінцем жовтня.

В Швайцарии побідило при виборах народної ради вольнодумно-централїстичне сторонництво. Социяльні демократи потерпіли велике пораженє.

В Царгороді сподівають ся на днях нових забурень із сторони вірменьскої. Правительство задля того видало строгі розкази.

На Кубі мали останними днями війска іспаньскі віднести побіду над повстанцями.

ЗМІСТ:

Видає і за редакцию одвічає: **Антін Березиньский.**

З друкарні Наукового Товариства імени Шевченка під зарядом К. Беднарского.